

Evropski pokret
Srbija

Predlog

RADNA GRUPA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE
Treće zasedanje – Niš, 07. april 2009. godine
Niš, Zgrada Gradonačelnništva, velika sala, ulica 7. jula broj 2

Tema: Ekonomski instrumenti u oblasti životne sredine

PREPORUKE

Treće zasedanje Radne grupe (RG) bilo je posvećeno aktuelnim pitanjima i perspektivama primene ekonomskih instrumenata u oblasti životne sredine. Moderator zasedanja i interni ekspert RG bio je Dragoljub Todić.

Skup je otvorila i u raspravi učestvovala Mila Vujić, predstavnica Evropskog pokreta u Nišu. Skup je pozdravio Miloš Simonović, granonačelnik grada Niša, koji je u uvodnoj reči upoznao prisutne sa dosadašnjim aktivnostima i planovima grada Niša u oblasti životne sredine.

Uvodničari su bili Biljana Blažević Zec, savetnik u Fondu za zaštitu životne sredine Republike Srbije, prof. dr Slobodan Milutinović, rukovodilac Grupe za ekonomsko-socijalna pitanja na izradi Nacionalne strategije održivog razvoja, Sonja Popović, predstavnik Regionalne grupe za upravljanje otpadom Niškog regiona i Nela Cvetković, član gradskog veća za ekologiju, turizam i ugostiteljstvo grada Vranja.

Gospođa Biljana Blažević Zec je upoznala prisutne sa trenutnim stanjem i nekim otvorenim pitanjima i perspektivama u funkcionisanju Fonda za zaštitu životne sredine Republike Srbije. Ukazano je na potrebu jačanja kapaciteta Fonda, potrebu povećanja efikasnosti u upravljanju sredstvima, pitanje postojeće razmere u raspodeli sredstava između republičkog i opštinskog nivoa kao jedinstvenog koji ne postoji u drugim evropskim zemljama, pitanje nadležnosti za prikupljanje pojedinih naknada u oblasti životne sredine, potrebu povećanja broja preduzeća koja plaćaju naknadu za zagađivanje životne sredine, potrebu za uvođenje novih ekonomskih instrumenata, itd. Prisutni su informisani da je u toku priprema Zakona o fondu čime će oblast ekonomskih instrumenata, u delu koji se odnosi na rad Fonda, biti uređena na sistematski način a u skladu sa dostadašnjim iskustvima u radu Fonda.

Prof. dr Slobodan Milutinović je ukazao na osnovne elemente rešenja predviđenih Akcionim planom za sprovođenje Nacionalne strategije održivog razvoja, koji se odnose na ekonomske instrumente u oblasti životne sredine a koji je Vlada Republike Srbije usvojila 13. marta 2009. godine („Sl. glasnik RS“, br. 22/09). Informisao je da je za 03. juni 2009. godine planirano da se održi konferencija „Prijatelji održive Srbije“ koja bi trebalo da okupi predstavnike poslovnog sektora i bude u funkciji bržeg ostvarivanja definisanih ciljeva.

Evropski pokret u Srbiji -Niš

Josifa Pančića 22
18000 Niš, Srbija
Tel: 018/ 512 300
Fax:018/ 512 301
Info@epus.org
www.epus.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW

Evropski pokret
Srbija

Gospodje Sonja Popović (Niš) i Nela Cvetković (Vranje) su izložile iskustvo i rezultate dosadašnjih aktivnosti grada Niša, odnosno grada Vranja, kao i planove u vezi sa rešavanjem problema životne sredine i funkcionisanjem ekonomskih instrumenata u oblasti životne sredine na nivou lokalne samouprave.

***

Nakon rasprave u kojoj je učestvovalo 11 članova Radne grupe i sumirajući ocene mišljenja i sugestije iznete na zasedanju usvojeni su sledeći zaključci i preporuke:

- Izražene su rezerve u vezi sa predloženim izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine u delu koji se odnosi na izmene u raspodeli sredstava prikupljenih od naknada za zagađivanje životne sredine između budžeta Republike i budžeta jedinice lokalne samouprave. Takodje, izražen je stav da, iako se problemi životne sredine najefikasnije rešavaju na nivou lokalne samouprave, lokalna samouprava nije na odgovarajući način konsultovana. Preporučuje se veće uvažavanje interesa lokalne samouprave i naglašena potreba funkcionalnijeg usklađivanja aktivnosti koje se preduzimaju na nivou Republike i onih na nivou lokalne samouprave.
- Konstatujući da postojeći sistem ekonomskih instrumenata u oblasti životne sredine ne obezbeđuje potpun i transparentan uvid u način prikupljanja i korišćenja sredstava radi ostvarivanja ciljeva u oblasti životne sredine preporučuje se preduzimanje potrebnih mera radi daljeg unapređivanja postojećih mehanizama ekonomskih instrumenata. To uključuje i proširivanje subjekata koji podležu obavezi plaćanja naknada za zagađivanje životne sredine. Podržavaju se naponi usmerni ka primeni mera doslednije kontrole trošenja sredstava namenjenih zaštiti životne sredine na svim nivoima. Preporučuje se preduzimanje potrebnih mera radi daljega jačanja sistema informisanja i transparentnosti procedura prikupljanja i trošenja novca radi rešavanja problema u oblasti životne sredine uključujući i utvrđivanje obaveze češćeg periodičnog izveštavanja nadležnih organa i javnosti.
- Podržana je ideja da se funkcionisanje Fonda za zaštitu životne sredine uredi zakonom koji bi regulisao sva relevantna pitanja od značaja za ostvarivanje ciljeva u oblasti životne sredine. Izraženo je očekivanje da će u pripremnoj fazi donošenja zakona biti blagovremeno i potpuno informisani svi zainteresovani subjekti i da će interesi lokalne samouprave biti doslednije poštovani.
- Podržavaju se mehanizmi i rešenja ustanovljena Akcionom planom za sprovođenje Nacionalne strategije održivog razvoja. Preporučuju se dosledna primena predviđenih instrumenata, odnosno, periodično sagledavanje primene mera utvrđenih Akcionim planom i njihovo prilagođavanje okolnostima naročito imajući u vidu ukupne posledice svetske ekonomske krize.
- Konstatovano je da pitanje kapaciteta lokalne samouprave predstavlja pitanje koje zasluđuje da se posebno sagleda naročito u kontekstu ukupne reforme postojećeg zakonodavstva u oblasti životne sredine i činjenice da lokalna samouprava dobija sve veća prava i dužnosti. U vezi sa ovim ukazano je na potrebu aktivnijeg odnosa svih subjekata a posebno lokalne samouprave prema donatorima uključujući i pripremu predloga projekata u oblasti životne sredine. Izraženo je očekivanje da će donošenje

---

Evropski pokret u Srbiji -Niš

Josifa Pančića 22
18000 Niš, Srbija
Tel: 018/ 512 300
Fax:018/ 512 301
Info@epus.org
www.epus.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW

Evropski pokret
Srbija

Zakona o regionalnom razvoju biti u funkciji boljeg razvoja lokalne samouprave uključujući i efikasnije finansiranje u oblasti životne sredine.

- Ukazano je na potrebu dodatne edukacije javnosti, zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave i predstavnika poslovnog sektora u vezi sa problemima životne sredine, načinima rešavanja i ulogom koju pojedini subjekti imaju u rešavanju problema životne sredine.
- Izražen je stav da postoji potreba da se odnos prema investitorima značajno unapredi s ciljem prevazilaženja prepreka koje se pojavljuju u praksi. Ovo naročito kada su u pitanju primene procedura ustanovljenih Zakonom o proceni uticaja na životnu sredinu, Zakonom o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, itd.
- Konstatujući da postoje problemi u funkcionisanju pojedinih javnih preduzeća i ukazujući na različite pojave korišćenja postojećih pravnih nedorečenosti za izbegavanje funkcionalnog odnosa prema problemima životne sredine ukazano je na potrebu redefinisavanja uloge javnih preduzeća s ciljem iznalaženja mehanizama koji bi povećali efikasnost rada i ostvarivanja definisanih ciljeva u oblasti životne sredine i javne higijene.
- Polazeći od složenosti i sistemskog karaktera problema klimatskih promena izraženo je očekivanje da će se u skorijem periodu preduzeti potrebne mere radi definisanja svih elemenata neophodnih za funkcionisanje mehanizama čistog razvoja (CDM). Preporučuje se intenziviranje aktivnosti radi stvaranja pretpostavki za intenzivnije uključivanje različitih subjekata u projekte i aktivnosti usmerene ka smanjivanju negativnih efekata klimatskih promena, u skladu sa pravima i obavezama koje Srbija ima kao članica Kjoto protokola.
- Preporučuje se preduzimanje sinhronizovanih podsticajnih aktivnosti na nacionalnom nivou radi podrške primeni standarda sistema upravljanja zaštitom životne sredine (ISO 14001) slično kako je to učinjeno u slučaju podsticajnih mera radi uvođenja standarda sistema kvaliteta, bezbednosti hrane, itd.
- U vezi sa preporukom Evropske komisije (sa poslednjeg sastanka Unapređenog stalnog dijaloga) o potrebi izrade Nacionalne strategije za investicije u oblasti životne sredine preporučuje se da se ne pravi poseban strateški dokument već da se na osnovu već postojećih strateških dokumenata sačini Plan investicija. Pri tom se polazi od procene da je od prioritarnog značaja pitanje usklađivanja strateških ciljeva i primena instrumenata već ustanovljenih u većem broju postojećih strateških dokumenata koji su od značaja za oblast životne sredine.

Molim Vas da Vaše komentare na preporuku pošaljete do 24. aprila, kada će profesor Todić, uz uvažavanje Vaših komentara, finalizirati preporuku, koja će kao i do sada biti distribuirana na sve relevantne adrese.

Evropski pokret u Srbiji -Niš

Josifa Pančića 22
18000 Niš, Srbija
Tel: 018/ 512 300
Fax:018/ 512 301
Info@epus.org
www.epus.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW